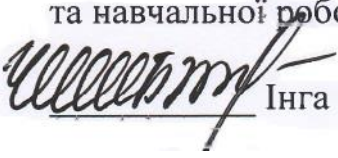

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Загальноуніверситетські кафедри
Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інга ЧХАТАРАШВІЛІ-ПЕТРАШ
«31» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА РЕЖИСЕРА З КОМПОЗИТОРОМ

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

спеціальність: 026 Сценічне мистецтво

освітня програма Режисура театру ляльок

Розробник:

професор кафедри музичного виховання, доктор мистецтвознавства, професор
Станіславська Катерина Ігорівна

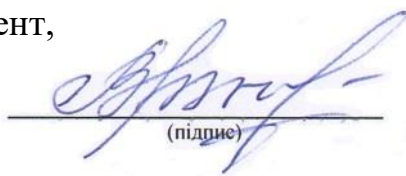
Викладачі: професор кафедри музичного виховання, доктор мистецтвознавства,
професор Станіславська Катерина Ігорівна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання

Протокол від «26» серпня 2026 року № 10

Завідувач кафедри

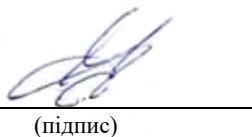
Кандидат педагогічних наук, доцент,
заслужений працівник
культури України

(підпис)

Валентина МУСІЄНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Старший викладач

(підпис)

Михайло УРИЦЬКИЙ

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н. р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання	
	денна	заочна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість кредитів	3	
Загальний обсяг годин	90	
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
	10	
	Семінарські	
	Практичні	
	20	
	Індивідуальні	
	Лабораторні	
	Самостійна робота	
	60	
Вид підсумкового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета полягає в послідовному, систематичному та комплексному наданні студентам теоретичних знань про історичний розвиток театральної музики, теоретичні принципи функціонування музики в драматичній виставі та практичних навичок взаємодії режисера з композитором щодо музичного оформлення вистави.

Завдання: забезпечення системою знань щодо особливостей музики та її функціонування в сценічній сфері; формування музично-аналітичних умінь та творчого підходу до навчального матеріалу; розвиток музичного сприймання та розширення музично-сценічного досвіду.

Очікувані результати навчання (РН):

ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму в процесі реалізації сценічного твору (проекту).

ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру ляльок, драматичного театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: апаратура для відтворення відео- та аудіофайлів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Театральна музика від давнини до Відродження	8	2					6
Тема 2. Музика в театрі XVII–XIX століть	8	2					6
Тема 3. Роль музики в театрі XX–XXI століть	8	2					6
Тема 4. Музика і шуми як компоненти звукового образу вистави	32	2		10			20
Тема 5. Етапи роботи режисера над музично-шумовим рішенням вистави	34	2		10			22
УСЬОГО	90	10		20			60

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Театральна музика від давнини до Відродження

Лекція (2 год.) Музика в народних масових дійствах Стародавнього Сходу і античності. Музика давньогрецького театру, антична трагедія. Театральна музика середньовіччя: європейська традиція, східний театр. Музика в театрі епохи Відродження (Італія, Іспанія, Англія).

Основні поняття/ключові слова: синкретичні дійства стародавнього світу, музика в давньогрецькому театрі, музика середніх віків і Відродження.

Рекомендована література: 1, 9, 11, 12, 15.

Тема 2. Музика в театрі XVII–XIX століть

Лекція (2 год.) Французький театральний класицизм. Іспанський театр: П. Кальдерон. Англійський театр: новий жанр – баладна опера. Японський театр Кабукі. Українське театральне мистецтво: вертеп, шкільна драма. Музика романтичного театру в Європі.

Основні поняття/ключові слова: музика класицистського театру, баладна опера, театр кабукі, вертеп, шкільна драма, музика романтичного театру.

Рекомендована література: 1, 9, 11, 12, 13, 15.

Тема 3. Роль музики в театрі XX–XXI століть

Лекція (2 год.) Символістський театр. Музика в режисурі М. Рейнхардта, Б. Брехта, Леся Курбаса. Театральна музика впродовж XX століття. Принципи і підходи до музичного оформлення в театрі початку XXI століття.

Основні поняття/ключові слова: театральна музика на перетині XIX–XX століть, музика в театрі XX століття.

Рекомендована література: 1, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

Тема 4. Музика і шуми як компоненти звукового образу вистави

Лекція (2 год.) Образ вистави – три компоненти (образ дії, зоровий образ, звуковий образ). Елементи звукового образу вистави: мова, музика, шуми.

Принципи взаємодії звукового образу з іншими компонентами вистави: тотожність та контраст.

Місце музики в композиції вистави. Завдання музичного вступу. Завдання музичних антрактів. Музика в експозиційній частині вистави. Музика у зв'язці й розвитку дії. Музика в кульмінації. Роль музичного фіналу дії чи цілої вистави.

Прийоми включення музики до сценічної дії: підкреслення дії, що відбувається на сцені; розкриття дії, що розгортається за сценою (в уявному просторі); випередження дії музикою; ремінісценція (нагадування музикою по минулі події).

Драматургічні функції театральної музики. Театральні шуми як суттєвий елемент звукового образу вистави. Тиша як елемент архітекτονіки звукового розвитку.

Практичні (10 год.).

Аудіовізуальний аналіз вистав, уривків з вистав щодо визначення прийомів включення музики до сценічної дії, драматургічних функцій музики, шумів і тиші.

Рекомендована література: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12.

Тема 5. Етапи роботи режисера над музично-шумовим рішенням вистави

Лекція (2 год.) Особистість режисера як першооснова підходу до визначення принципів музичного рішення вистави. Етапи роботи режисера над звуковим образом спектаклю. Методика аналізу і рецензування звукового образу вистави. Комплексний аналіз музично-звукового образу вистави: музична драматургія, музична композиція, прийоми й функції музики та шумів. Принципи складання музично-шумової партитури вистави. Здійснення музично-звукового оформлення окремих епізодів заданих вистав. Розроблення повноцінного музичного рішення курсової режисерської роботи.

Практичні (10 год.).

1. Комплексний аналіз звукового образу вистави.
2. Складання музично-шумової партитури вистави.
3. Презентація авторських музично-звукових оформлень театральних епізодів, сцен, вистав.

Рекомендована література: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12.

5. Методи навчання

У навчальному процесі опанування дисципліни використовуються різноманітні методи на основі таких засад:

- 1) за джерелом знань: словесні, наочні, практичні;
- 2) за відповідним етапом навчання: підготовка до вивчення нового матеріалу, вивчення нового матеріалу, закріплення, контроль і оцінка;
- 3) за способом керівництва навчальною діяльністю: пояснення педагога, самостійна робота студентів;
- 4) за логікою навчального процесу: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- 5) за дидактичною метою: організація навчальної діяльності, стимулювання й релаксація, контроль і оцінка;
- 6) за характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладення, частково-пошукові, дослідницькі.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1. Театральна музика від давнини до Відродження	Подивитися 1-2 реконструйовані постановки відповідного часового періоду, проаналізувати роль музики.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 2. Музика в театрі XVII–XIX століть	Подивитися 1-2 реконструйовані постановки відповідного часового періоду, проаналізувати роль музики.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 3. Роль музики в театрі XX–XXI століть	Подивитися 1-2 постановки відповідного часового періоду, проаналізувати роль музики.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 4. Музика і шуми як компоненти звукового образу вистави	Подивитися 3-4 постановки драматичного і лялькового театру, проаналізувати всі елементи звукового образу.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7
Тема 5. Етапи роботи режисера над музично-шумовим рішенням вистави	Подивитися 2-3 постановки драматичного і лялькового театру, здійснити комплексний аналіз музично-шумового рішення.	Письмове повідомлення / есе / усна доповідь	7

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Завдання виконано вчасно (впродовж тижня) і надіслано викладачу на корпоративну пошту. 2. Обсяг тексту дотримано повністю. Залежно від завдання, обсяг коливається в межах 2–3 сторінок друкованого тексту (формат A4, Times New Roman, міжрядковий інтервал 1,5). 3. Якість виконання: на високому фаховому рівні з дотриманням усіх формально-змістовних вимог. 4. Самостійність виконання: робота написана самостійно, без копіювання матеріалів з інтернет-джерел. 5. При відповідях чи написанні тексту студент виявляє максимум ініціативності, базуючись на індивідуальному досвіді, висловлюючи свою думку. 6. Чітко виявляється творчий підхід у вирішенні завдань: пропонуються авторські ідеї, висловлюються оригінальні думки.	6-7
1. Завдання виконано із запізненням на 2 тижні. 2. Обсяг тексту частково не відповідає окресленим вимогам і складає 1–2 сторінки. 3. Якість виконання: є певні неточності щодо викладення матеріалу з теми, зміст не розкрито в повній мірі. 4. У змісті близько 25 % складають матеріали, скопійовані безпосередньо з інтернет-ресурсів. 5. Персональна мотивація у вирішенні завдань виявлена на достатньому рівні. 6. Творчий підхід застосовано на рівні аналізу та синтезу інформації, проте він у значній мірі нівелюється допущеними помилками у вирішенні поставлених завдань із використанням компіляції на етапі формування творчого задуму.	4-5
1. Завдання виконано із запізненням на понад 2 тижні. 2. Обсяг тексту не відповідає окресленим вимогам і складає 1 сторінку. 3. Якість виконання: суттєві недоліки, зміст не розкрито в повному обсязі. 4. У роботі присутня значна кількість (50%) скопійованих матеріалів з інтернет-ресурсів. 5. Індивідуальна ініціатива у вирішенні завдань виявлена на низькому рівні. 6. Творчий підхід мінімізовано.	2-3

1. Завдання виконано із значним запізненням чи не виконано взагалі. 2. Обсяг тексту менше 1 сторінки. 3. Якість виконання: на низькому рівні, проігноровано вимоги до змістового наповнення відповідно до вимог. 4. Робота виконана на матеріалах інтернет-джерел. 5. Ініціатива, авторський підхід у вирішенні завдань відсутній. 6. Творчий підхід у вирішенні завдань відсутній.	0-1
--	-----

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: присутність на занятті; виступи, участь в обговореннях на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи.

Критерії оцінювання	Кількість балів
<i>Присутність на лекційному, практичному занятті</i>	1
<i>Виступи, участь в обговореннях на практичних заняттях:</i>	
повний виклад інформації; виявлення ґрунтовних знань матеріалу; повнота розкриття теми; логіка та чіткість формулювань; переконливість аргументацій	5
частково повний виклад інформації; виявлення досить міцних знань матеріалу, але наявні неточності або помилки (не більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі	4
неповний виклад інформації; виявлення достатніх знань матеріалу, але наявні неточності або помилки на предмет релевантності щодо засвоєння необхідного матеріалу (більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі; змістовність відповідей характеризується прогалинами та як наслідок не розкривається сутність теми; наведені визначення є розмитими з точки зору формальної логіки та не несуть смислового навантаження; залучені аргументи не виступають доцільними або є частково відповідними загальній темі	2-3
мінімальний виклад інформації; виявлення поверхневих знань матеріалу; відповіді містять чимало суттєвих неточностей і помилок, вирізняються алогізмом та непереконливістю аргументацій	0-1

Підсумковий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами поточної успішності з дисципліни «Робота режисера з композитором».

Критерії оцінювання	Кількість балів
Залікова оцінка виставляється як сума балів, отриманих за: відвідування аудиторних занять (лекції, практичні), роботу на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи	максимально 100

8. Розподіл балів, які отримують студенти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи						Сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	5
Відвідування практичних занять				5	5	10
Робота на практичному занятті				25	25	50
Самостійна робота	7	7	7	7	7	35
Загальна кількість балів						100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобаль- ною шка- лою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90–100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82–89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно- варіативний)
74–81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64–73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктив- ний)
60–63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного скла- дання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного са- мостійного доопрацювання	Низький (рецептивно- продуктивний)
0–34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивчен- ням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

1. Барабан Л. І., Дятчук В. В. Український тлумачний словник театральної лексики. Київ: СВС, 1999. 96 с.
2. Білас О. Функції музики в театральних виставах (на прикладі музики Віктора Камінського до вистав Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької) // Музикознавчі студії: на пошану Митця. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів, 2013. Вип. 29. С. 38–52.
3. Білас О. Функції музики та музичні концепти в новітніх театральних системах першої половини ХХ ст. // Музикознавчий Універсум. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Львів, 2016. Вип. 38–39. С. 43–59.
4. Власов Є. О. Музика у виставі: Теорія і практика музично-шумового оформлення вистави: навч. посібник. Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2001. 100 с.
5. Губа О. Значення шумів у театральній постановці // Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство. 2013. Вип. 28. С. 53–60.
6. Мамчур І. Музика у драматичній виставі // Український театр. 1988. 5. С. 3–5.
7. Мамчур І. Функція музики у виставі // Український театр. 1983. № 4. С. 4–5.
8. Мацепура О. Архітектоніка музичного компоненту драматичної вистави // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. 2013. Вип. 105. С. 143–153.
9. Паві П. Словник театру: переклад з франц. М. Якуб’яка. Львів: ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 640 с.

10. Станіславська К. І. Мистецькі форми сучасної видовищної культури: навчальний посібник. Київ: ВД «Стилос», 2020. 208 с., 64 с. іл.
11. Фількевич Г. М. Всесвітня історія музики: навч. посібник. Київ: Стилос, 2006. 352 с.
12. Фількевич Г. М. Музика і драматичний театр: навч. посібник. Київ, 2013. 160 с.
13. Фількевич Г. Музика і український театр: започаткування контактів та взаємодії // Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / ІПСМ АМУ; Редкол.: В. Сидоренко (голова) та ін. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 83–100.
14. Фількевич Г. Музика як компонент образного синтезу вистав українського драматичного театру другої половини ХХ століття // Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / ІПСМ АМУ; Редкол.: В. Сидоренко (голова) та ін. Київ: Інтертехнологія, 2006. С. 587–606.
15. Фількевич Г. М. Музичний театр: навч. посібник. Київ: Стилос, 2012. 88 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Зоровий і музичний образи. URL: http://ni.biz.ua/5/5_16/5_167472_zritelniy-i-muzikalniy-obrazi.html
2. Музика театру. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-muzika-teatru-163713.html>
3. Музичне оформлення вистави. URL: http://ni.biz.ua/9/9_15/9_154865_muzikalnoe-oformlenie-spektaklya.html
4. Фількевич Г. Музика театральна // Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-70511>